

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

**Οργάνωση και Λειτουργία
των συνιστώμενων
δήμων του άρθρου 154 του
Ν.4600/2019 (Α΄ 43)**

Αριθμός Εγκυκλίου: 83

ΑΠ: 59634/20-8-2019

ΑΔΑ: [Ψ2Η5465ΧΘ7-ΜΝΒ](#)

Πίνακας περιεχομένων

1. Σύσταση νέων δήμων (άρθρο 154 του ν.4600/2019)	3
2. Άμεσες απαιτούμενες ενέργειες	4
3. Άσκηση αρμοδιοτήτων	6

1. Σύσταση νέων δήμων (άρθρο 154 του ν.4600/2019)

Η παρούσα εγκύκλιος αφορά τους συνιστώμενους δήμους, σύμφωνα με τις παραγράφους 1-5 του άρθρου 154 του [ν.4600/2019](#) (Α' 43), (όπως οι διορθώσεις σφάλματος δημοσιεύτηκαν στο τεύχος Α' αριθμός φύλλο 81 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως), με το οποίο επήλθε μερική τροποποίηση του άρθρου 1 του [ν.3852/2010](#) (Α' 87). Οι συνιστώμενοι δήμοι, ανά νομό, είναι οι κάτωθι:

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

α. Δήμος Βόρειας Κέρκυρας, με έδρα την Αχαράβη, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αγίου Γεωργίου, β. Εσπερίων, γ. Θιναλίου και δ. Κασσωπαίων.

β. Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, με έδρα την Κέρκυρα, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αχιλλείων, β. Ερεικούσσης, γ. Κερκυραίων, δ. Μαθρακίου, ε. Οθωνών, στ. Παλαιοκαστριτών, ζ. Παρελίων και η. Φαιάκων.

γ. Δήμος Νότιας Κέρκυρας, με έδρα τη Λευκίμμη, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Κορισσίων, β. Λευκιμμαίων και γ. Μελιτειέων.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

α. Δήμος Αργοστολίου, με έδρα το Αργοστόλι, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αργοστολίου, β. Ελειού - Πρόννων, γ. Λειβαθούς και δ. Ομαλών.

β. Δήμος Ληξουρίου, με έδρα το Ληξούρι, αποτελούμενος από τη δημοτική ενότητα Παλικής.

γ. Δήμος Σάμης, με έδρα τη Σάμη, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Ερίσου, β. Πυλαρέων και γ. Σάμης.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

α. Δήμος Σερβίων, με έδρα τα Σέρβια, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες α. Σερβίων, β. Καμβουνίων και γ. Λιβαδερού.

β. Δήμος Βελβεντού, με έδρα το Βελβεντό, αποτελούμενος από τη δημοτική ενότητα Βελβεντού.

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

α. Δήμος Μυτιλήνης, με έδρα τη Μυτιλήνη αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αγιάσου, β. Γέρας, γ. Ευεργέτουλα, δ. Λουτροπόλεως - Θερμής, ε. Μυτιλήνης και στ. Πλωμαρίου.

β. Δήμος Δυτικής Λέσβου, με έδρα την Καλλονή, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες: α. Αγίας Παρασκευής, β. Ερεσού - Αντίσσης, γ. Καλλονής, δ. Μανταμάδου, ε. Μήθυμνας, στ. Πέτρας και ζ. Πολιχνίτου.

ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

Δήμος Ανατολικής Σάμου, με έδρα την πόλη της Σάμου αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες α. Βαθέος και β. Πυθαγορείου.

Δήμος Δυτικής Σάμου, με έδρα το Καρλόβασι, αποτελούμενος από τις δημοτικές ενότητες α. Καρλοβασίου και β. Μαραθοκάμπου.

Υπενθυμίζεται, όπως άλλωστε τονίστηκε και στην υπ' αριθμ. 23 και με αριθμ. πρωτ. 30854/22-04-2019 Εγκύκλιο της υπηρεσίας μας (ΑΔΑ: [6ΠΑΦ465ΧΘ7-Χ22](#)), ότι οι συνιστώμενοι δήμοι θα αρχίσουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των δημοτικών και κοινοτικών αρχών τους, οι οποίες όπως αυτές αναδείχθηκαν από τις διεξαχθείσες δημοτικές εκλογές της 26^{ης} Μαΐου και 2^{ας} Ιουνίου 2019. Επομένως, χρόνος έναρξης λειτουργίας των νέων δήμων είναι η 1^η Σεπτεμβρίου 2019, χρονικό σημείο που συμπίπτει και με την κατάργηση των υφιστάμενων δήμων¹.

2. Άμεσες απαιτούμενες ενέργειες

Με σκοπό την διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής λειτουργίας των αρχών και των υπηρεσιών των συνιστώμενων δήμων, οι νεοεκλεγείσες δημοτικές αρχές παρακαλούνται, σε συνεργασία και με τις απερχόμενες δημοτικές αρχές, να μεριμνήσουν για:

- τη στέγαση των υπηρεσιών και του προσωπικού των συνιστώμενων δήμων, τόσο σε επίπεδο της έδρας όσο και σε επίπεδο δημοτικών ενοτήτων².
- τη διασφάλιση του απαιτούμενου χώρου συνεδριάσεων των νέων δημοτικών συμβουλίων, με τρόπο που να κρίνεται επαρκής για τις ανάγκες του νέου συμβουλίου τόσο από άποψη χώρου όσο και από άποψη υλικοτεχνικής υποδομής.

---

¹ Βλ. την παράγραφο 6 του άρθρου 154 του ν.4600/19, σύμφωνα με την οποία «Οι νέοι δήμοι, που συνιστώνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 5, αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των δημοτικών και κοινοτικών αρχών τους, οι οποίες θα αναδειχθούν με τις πρώτες, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, γενικές δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 9 του ν.3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 του ν.4555/2018. Οι νέες δημοτικές και κοινοτικές αρχές αναλαμβάνουν καθήκοντα από την 1^η Σεπτεμβρίου 2019 και η θητεία τους λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Από την έναρξη λειτουργίας των νέων δήμων καταργούνται οι υφιστάμενοι Δήμοι Λέσβου, Κέρκυρας, Σερβίων- Βελβεντού, Κεφαλονιάς και Σάμου»

² Κατά περίπτωση: Παρατάσεις μισθώσεων ή νέες μισθώσεις, ενώ στην περίπτωση της συστέγασης με υπηρεσίες της Περιφέρειας ή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ρύθμιση θεμάτων κατανομής λειτουργικών εξόδων και μισθωμάτων.

- την προμήθεια των σφραγίδων των συνιστώμενων δήμων, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 3852/2010.
- τη διαγραφή τυχόν λογοτύπων ή ιδιαίτερων δηλωτικών σημάτων των καταργούμενων δήμων, στα διοικητικά έγγραφα, τα πιστοποιητικά και τις υφιστάμενες ηλεκτρονικές εφαρμογές, καθώς και να μεριμνήσουν για την προμήθεια τυχόν νέων πρότυπων εντύπων με το όνομα των συνιστώμενων δήμων.
- την ανάρτηση των απαραίτητων πινακίδων με το όνομα του οικείου συνιστώμενου δήμου, τουλάχιστον στο δημοτικό κατάστημα της έδρας του, στα καταστήματα των δημοτικών ενοτήτων και όπου/όταν είναι εφικτό στα καταστήματα του συνόλου των υπηρεσιών του δήμου. Παράλληλα, οφείλουν να μεριμνήσουν για τη σήμανση των ορίων τους με όμορους δήμους.
- να μεριμνήσουν για την έναρξη πρωτοκόλλου, βιβλίων και αρχείου στους συνιστώμενους δήμους, καθώς και για τη δημιουργία ιστοσελίδας.³

Σημειώνεται ότι τα τηρούμενα βιβλία και αρχεία των καταργούμενων δήμων⁴ θα παραμείνουν, κατ' αρχήν, στο κατάστημα της έδρας αυτών, ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση του αρχειακού τους υλικού, που παρήχθη καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους κατά την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2011 έως και 31 Αυγούστου 2019. Ειδικά στην περίπτωση του αρχείου υπηρεσιών όπου δύναται να λάβει χώρα κατανομή του αρχείου με κριτήριο τη χωρική αρμοδιότητά, θα παρέχεται δυνατότητα συσχέτισης νέων αιτημάτων των δημοτών των συνιστώμενων δήμων με τον τυχόν υπάρχοντα φάκελο της υπόθεσης στην έδρα του καταργούμενου δήμου. Στην ανωτέρω περίπτωση, ο συσχετισθείς φάκελος θα καταχωρείται ως σύνολο στο αρχείο του συνιστώμενου δήμου. Για την διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των νέων δήμων και για την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων παρακαλούμε όπως παρέχεται η κάθε δυνατή πρόσβαση στους υπαλλήλους των νέων δήμων στο αρχείο των καταργούμενων δήμων.

Σε κάθε περίπτωση, οι απερχόμενες δημοτικές αρχές οφείλουν να βρίσκονται σε επικοινωνία με τις νεοεκλεγείσες, ούτως ώστε να ρυθμιστεί κάθε ζήτημα σχετικά με την ομαλή έναρξη λειτουργίας των συνιστώμενων δήμων.

Ειδικά σημειώνεται ότι τυχόν αποφάσεις που λαμβάνονται από τα αρμόδια όργανα των καταργούμενων δήμων για την εφαρμογή των ανωτέρω και τη διασφάλιση της ομαλής εγκατάστασης των νέων αρχών, δεν εμπίπτουν στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 65 παρ. 5 του ν. 3852/2010, καθώς πρόκειται για έκτακτη περίπτωση προφανούς επείγουσας ανάγκης.

³ Άρθρο 71 του ν. 3852/2010

⁴ Δήμοι Λέσβου, Κέρκυρας, Σερβίων - Βελβεντού, Κεφαλονιάς και Σάμου

3. Άσκηση αρμοδιοτήτων

Από την έναρξη της λειτουργίας τους οι συνιστώμενοι δήμοι ασκούν το σύνολο των τοπικών και κρατικών αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί βάσει των σχετικών διατάξεων του [κυρωτ. ν.3463/2006](#) (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Α' 114), του [ν. 3852/2010](#) (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Α' 87), καθώς και βάσει κάθε άλλης γενικής ή ειδικότερης νομοθετικής διάταξης, με σκοπό τη συνέχιση της αδιατάρακτης και της αδιάλειπτης παροχής υπηρεσιών προς τους δημότες και τους κατοίκους τους, στο πλαίσιο των αρχών της εγγύτητας και της επικουρικότητας.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι συνιστώμενοι δήμοι αξιοποιούν το προσωπικό που τους διατέθηκε κατόπιν εφαρμογής του άρθρου 155 του ν.4600/2019 και δύνανται να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις⁵, καθώς και συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας⁶. Ειδικά σε σχέση με τις προγραμματικές συμβάσεις, επισημαίνεται η διάταξη της παρ. 12 του άρθρου 157 του ν.4600/2019, σύμφωνα με την οποία *«Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, οι προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ συνιστώμενων δήμων που προήλθαν από την κατάργηση του αντίστοιχου δήμου, μπορούν να συνάπτονται κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 και δεν υπόκεινται σε προσυμβατικό έλεγχο»*, η οποία και διευκολύνει την άμεση ανάπτυξη συνεργατικών σχέσεων μεταξύ των συνιστώμενων δήμων και των αναφερόμενων στο άρθρο 100 του ν.3852/2010 φορέων/νομικών προσώπων. Τέλος, ιδίως προς την κατεύθυνση εξασφάλισης της εκπόνησης και επίβλεψης μελετών ή έργων, οι συνιστώμενοι δήμοι δύνανται να αξιοποιήσουν τη διάταξη του άρθρου 97B του ν.3852/2010, η οποία ρυθμίζει τη δυνατότητα ανάθεσης υπηρεσιών στη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ ΑΕ).

Σημειώνεται ότι μεταξύ των νέων δήμων δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 95 παρ. 2 του ν.3852/2010 περί υποχρεωτικής διοικητικής τους υποστήριξης από το δήμο της έδρας του νομού. Αντίθετα, εξακολουθεί η παροχή διοικητικής υποστήριξης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 95 παρ. 2 του ν.3852/2010⁷, από τους δήμους- έδρες του οικείου νομού, ως ακολούθως:

- α) από το Δήμο Ανατολικής Σάμου προς τους Δήμους Ικαρίας και Φούρνων
- β) από το Δήμο Αργοστολίου προς το Δήμο Ιθάκης
- γ) από το Δήμο Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων προς το Δήμο Παξών και
- δ) από το Δήμο Μυτιλήνης προς τους Δήμους ,Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου

⁵ Άρθρο 100 του ν.3852/2010

⁶ Άρθρο 99 του ν.3852/2010

⁷ Βλ. και το άρθρο 28 του ν.4585/2018 (Α' 216), διά του οποίου το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως κυρώθηκε, με το άρθρο 1 του ν.4147/2013 (Α' 98) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν.4508/2017 (Α' 200), αντικαθίστανται ως εξής: *«2. Χρόνος έναρξης άσκησης από τους δήμους των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν σε αυτούς, στο πλαίσιο των οριζόμενων στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 95 του ν.3852/2010 (Α' 87), για τις οποίες παρέχεται κατά τη δημοσίευση του παρόντος διοικητική υποστήριξη, ορίζεται η 1.1.2020. Μέχρι τότε συνεχίζουν να εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 95 του ν.3852/2010, κατά παρέκκλιση της προβλεπόμενης, στις εν λόγω παραγράφους, σχετικής προθεσμίας»*.

Επίσης, οι νέοι Δήμοι Βελβεντού και Σερβίων εξακολουθούν να υποστηρίζονται διοικητικά από το Δήμο Κοζάνης.

Προς διευκόλυνσή σας έχει δημιουργηθεί ειδική διαδρομή στον ιστότοπο του Υπουργείου (<https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/systasi-dimon-n-4600-2019>), όπου οι αρμόδιες υπηρεσίες θα αναρτούν τις εγκύκλιες οδηγίες τους και κάθε ενέργεια που αφορά τη λειτουργία των νέων δήμων.

Παρακαλούμε τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας όπως κοινοποιήσουν την παρούσα εγκύκλιο στους δημάρχους των καταργούμενων δήμων και στους εκλεγμένους δημάρχους των συνιστώμενων δήμων, με την περαιτέρω υποχρέωσή τους όπως ενημερώσουν τις νεοεκλεγείσες αρχές των οικείων κοινοτήτων, με την παράκληση όπως η υπηρεσία μας ενημερωθεί εγκαίρως και συνολικά για τις ενέργειες που αναλαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα.

Τέλος, παρακαλούμε να συνταχθεί με μέριμνα των νέων δημάρχων κατάλογος που θα περιλαμβάνει τα ονοματεπωνυμικά τους στοιχεία, τα σχετικά τηλέφωνα επικοινωνίας, στοιχεία επικοινωνίας με το νέο δήμο (διεύθυνση και ταχυδρομικό Κώδικα), καθώς και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) του δήμου. Το αρχείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αποσταλεί στη χωρικά αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και στο Υπουργείο μας (e-mail: d.olo@ypes.gr).

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση d.olo@ypes.gr καθώς και στους κάτωθι υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4332
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4954
Μπουδούρης Γιώργος	213 136 4362
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313
Τζουμαϊλής Αλέξανδρος	213 136 4346

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Υφυπουργός

Θεόδωρος Λιβάνιος

Ο Υπουργός

Παναγιώτης Θεοδωρικάκος